

مجموعه مقالات
دومین همایش بین‌المللی
معماری دست‌کند

تهران ۱۶-۱۵ مهرماه ۱۳۹۴

به کوشش مهناز اشرفی

۱۳۹۸

سرشناسه	: همایش بین‌المللی معماری دست‌کند (دومین : ۱۳۹۴ : تهران)
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه مقالات دومین همایش بین‌المللی معماری دست‌کند / به کوشش مهناز اشرفی؛ ویراستار عبدالله مؤذن‌زاده کلور
مشخصات نشر	: تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۸۹۲ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول، نمودار (بخشی رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۷۷-۴۹-۰ و یال: ۱۴۰۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: معماری زیرزمینی -- ایران -- کنگره‌ها
موضوع	: Underground architecture -- Iran -- Congresses
موضوع	: شهرسازی -- ایران -- کنگره‌ها
موضوع	: City planning -- Iran -- Congresses
شناسه افزوده	: اشرفی، مهناز. ۱۳۴۲-، گر دآورنده
شناسه افزوده	: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
شناسه افزوده	: Tourism & Research Institute of Cultural Heritage
رده‌بندی کنگره	: ۷۲۰/۷۰۹۵۵ : ۷۲۰/۷۰۹۵۵
رده‌بندی دیویی	: ۷۲۰/۷۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۹۲

مرکز معرفی فرهنگی

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
THE RESEARCH CENTER FOR CONSERVATION
OF BUILDINGS AND FABRICA

مجموعه مقالات دومین همایش بین‌المللی معماری دست‌کند

به کوشش: مهناز اشرفی

ویراستار: مقالات فارسی: عبدالله مؤذن‌زاده کلور

طراحی و اجرای جلد: امین کیوانلو

صفحه‌آرایی: خسرو نوروززاده جگلی

لینوگرافی، چاپ و صحافی: بادینا

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۸

قیمت: ۱۴۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۷۷-۴۹-۰

ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، ابتدای خیابان سی‌تیر، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۳۶۲۵۲-۶۶۷۳۶۲۵۱-۶۶۷۳۶۲۵۸۸-۶۶۷۳۶۲۵۸۹

آدرس ایمیل: cep@richt.ir

www.richt.ir

- فروشگاه الکترونیک کتاب: www.richtbook.ir

فهرست مطالب

۵	سخن ناشر
۷	پیش گفتار
۹	مقدمه
۱۵	بردگوری های بافت (استان چهارمحال و بختیاری)
	اردشیر آخوندی، علی رضا خسروزاده، محسن بهرامی نیا، فخرالدین محمدیان، خدیجه شریف کاظمی، معصومه طاهری دهکردی
۳۱	میراث کشاورزی دست کند
	مهناز اشرفی
۴۹	واکاوی مباحث اثرگذار بر عملکرد فضاهای زمین پناه
	فاطمه اکرمی ابرقویی، الهام منخیان، فاطمه
۵۹	ارزیابی شرایط حرارتی گودال باغچه های شهر یزد
	فاطمه اکرمی ابرقویی
۶۹	بررسی معماری دست کند منطقه جوبین سمنان
	محمدحسین بحر العلومی، محمد بلوری، سیدصدراله میربابایی، امین کرمانلو
۹۳	معرفی دست کندهای کوچک افقی (حفره های چاله مانند افقی) و شناسایی کارکردهای آن ها در ایران
	بهرخ برومندی
۱۱۲	معرفی معماری دست کند اشکورات رودسر با نگاهی موردی به غارهای سیغیران و گرمابدشت
	طاهره تراضی، مرتضی یوسفزاده
۱۲۹	مطالعاتی درباره تدفین های مکشوفه از مجموعه معماری دست کند زیرزمینی سامن ملایر
	محسن جانجان و دیگران
۱۴۷	بررسی کالبدی دست کندهای غار اراز خرم آباد
	عطا حسن پور، فاطمه دلفان، ماریا حیدری

- ۱۷۱ بررسی و تحلیل معماری معبد ورجوی مراغه بر اساس اسطوره قام - شامان
منصور حسین پور میزاب، میثم صادق پور
- ۱۸۲ معرفی آثار معماری دست‌کند تخت قراچه در شهر سمیرم و بررسی عوامل اصلی
تخریب این منطقه
ندا حسین طهرانی، نینا صداقتی
- ۱۹۴ تبیین اصول و معیارهای طراحی مکان‌های شهری زیرسطحی پایدار با اتکا بر
الگوواره‌های معماری دست‌کند
اعظم حسینی و دیگران
- ۲۱۳ معرفی و آسیب‌شناسی منظر فرهنگی بامیان، افغانستان
غلامرضا حقیقت‌بینی، مدیحه احمدی
- ۲۳۲ شواهدی نویافته از مدیریت آب در مجموعه معماری دست‌کند زیرزمینی ارزانفود
همدان
علی خاکسار، اسماعیل همتی
- ۲۴۲ بررسی و معرفی معماری - خرابی قلعه حیدری (خضزلو) چالدران، آذربایجان غربی
بهروز خان محمدی، نادره شجاع‌دل
- ۲۵۴ مجموعه دیوانگاه هرسین؛ دست‌کندهایی از روزگار ساسانی
برزگان خان مرادی
- ۲۶۸ معرفی و شرحی بر فضاهای معماری دست‌کند یک‌کشی در ماهنشان زنجان
لیلا خسروی
- ۲۸۳ مروری بر روش‌های استحکام‌بخشی توف‌های آتشفشانی در راستای ارتقای
درمان‌های مبتنی بر حفاظت سطحی در معماری صخره‌ای روستای کندوان
مهرداد رازانی، سیدمحمد امین امامی، علیرضا باغبانان، خاویر مارتینز
- ۳۰۳ گذری بر انسان‌شناسی کاربردی زاغه در میان دامداران مناطق کوهستانی
بهمن رحیمی، سمیه زارع
- ۳۱۱ تحلیل شیوه‌شناسی آرامگاه‌های هخامنشی موجود در نقش رستم و تخت جمشید با
رویکرد مقایسه تطبیقی
محطفی رخشنده‌کو
- ۳۲۳ معرفی مجموعه آثار دست‌کند زیرزمینی روستای کمری، شهرستان ملایر
حبیب‌الله رشیدیگی، اسماعیل همتی ازندریانی
- ۳۳۱ معرفی آثار صخره‌ای فرهاد تاش (فرهاد تراش) روستای اورتا کند بوکان
رضا رضایی، اسماعیل محمدی اقدم، صبا فرج‌زاده

- ۳۴۹ معماری دست‌کند در کوه‌رنگ بختیاری
کورش روستایی
- ۳۶۵ حمام‌های دست‌کند شمال غرب استان کرمان؛ شیوه‌ای بدیع در معماری حمام
رضا ریاحیان، میثم لباف خانیکی
- ۳۸۲ پی‌بال، گونه‌ای از معماری دست‌کند
غیرضا سالاری برگونی، مریم عجم حسینی
- ۴۰۳ داش حمامی؛ نمونه‌ای شاخص از حمام‌های دست‌کند در ایران
سعید ستارنژاد، شاپو محمدی، مهران منشیری
- ۴۱۳ مطالعه و بررسی آثار دست‌کند شهر بافران
مهدی سلطانی مهدی، محمد بلوری بناب، میترا آزاد، محمود ستایش مهر
- ۴۳۰ دست‌کنده‌ای در ریگان؛ معرفی چله‌خانه‌های دست‌کند در شهرستان درمیان استان خراسان جنوبی
محمد رضا سروش، رقیه زعفرانی
- ۴۴۷ بررسی تعاملات اجتماعی در معماری دو روستای دست‌کند کندوان و خیل‌ور
سپیدال شایان نظر
- ۴۶۲ گزارش کاوش باستان‌شناختی دست‌کند دهان زیرزمینی تهیق خمین
اسماعیل سراهی
- ۴۷۶ پیوستگی ساختار و معنا در معماری دست‌کند خانه آذرشهر
میثم صادق پور، منصور حسین پور میزاب
- ۴۸۷ مساجد دست‌کند ایران: نمونه موردی: مسجد زیرک‌آباد، مسجد میمند
علی محمد صفایی، غلامحسین پورمهراب، محمد رضا اولیاء
- ۵۰۸ شناخت سبابط باستانی و دست‌کند در مجاورت محله دکان شهر شوشتر
کاوه ضیاء، فرش ضیاء
- ۵۱۶ سفته، گونه‌ای از آب‌برهای دست‌کند در شوشتر
معصومه عسکری، حجت‌الله افغانیان
- ۵۲۸ معماری دست‌کند گویچه قلعه مراغه
بهروز عمرانی، غیرضا باشایی، مهدی داکری
- ۵۳۹ لون، معماری صخره‌ای روستای گل سرخ سرپیشه خراسان جنوبی
محمد قزجانی
- ۵۴۸ معادن نمک، معماری دست‌کند صنعتی
مرتضی فروغ‌بخش

- ۵۶۹ پژوهشی در شناخت باورها و آداب و رسوم مرتبط با دست‌کندهای تلا
شایسته فرح
- ۵۸۱ آسیاب‌های زیرزمینی جلوه‌ای از معماری دست‌کند ایران؛ مطالعه موردی آسیاب
زیرزمینی ریگاره نانین
مهسا فهامی، اکبر حاج ابراهیم زرگر، داریوش حیدری بنی
- ۶۰۱ معرفی معماری دست‌کند دلوکان در درهٔ اندج رود
آرزو قائم پناه، اعظم کاظمی، محسن توحیدی
- ۶۱۰ گونه‌شناسی و کاربرد معماری دست‌کند در حاشیه شمالی خلیج فارس، استان بوشهر
حسن کریمیان، نصرالله ابراهیمی، سیمین کریمیان
- ۶۳۵ معرفی گاهنگان و تعیین عملکرد معماری دست‌کند بان مسیتی شهرستان جابهار
حسن کریمیان، محسن سعادتیان
- ۶۴۶ گله راه اسپوند
اردشیر کوهزاد
- ۶۵۸ دست‌کند موسوم به گوردخ، سالی رستم اثری یادمانی در زاگرس مرکزی
مرتضی کراوند و دیگران
- ۶۶۹ معماری دست‌کند در منطقه خردن قرن
سمیه مرافی، مهرزاد پرهیزکاری
- ۶۸۷ مطالعه فنی و تاریخی بر روی غارهای دست‌کند منامه شیروان
ازیتا میرزایی، حمید فدایی
- ۷۰۱ معرفی و شرحی بر فضاهای معماری دست‌کند اشکانی در طایله
همایون مؤسی
- ۷۱۴ معماری بوکنی در نارین قلعه میبد
ذات‌الله نیک‌راد، نسیم غفوری
- ۷۳۴ معرفی و تحلیل بردگوری‌های بخش میانکوه استان چهارمحال و بختیاری
زهره نیکویی
- ۷۵۳ اهمیت و ضرورت پژوهش‌های باستان‌شناختی در مجموعه آثار معماری دست‌کند،
مطالعه موردی مجموعه معماری دست‌کند زیرزمینی سامن ملایر
اسماعیل همشی اوندریانی، علی خاکسار
- ۷۶۴ پژوهشی درباره معماری دست‌کند شهر دامنه
راحله یوسفی دارائی

سخن ناشر

فرهنگ ایرانی، فرهنگی مانا و پایدار است و سبب این ماندگاری، سه ویژگی انعطاف‌پذیری، تعامل فرهنگی و در نهایت هویت ملی است که علی‌رغم تنوع و تکثر موجود در جامعه امروزی به انسجام ملی کمک نموده است. شناخت فرهنگ به معنای این سرزمین کهنسال، تنها راه شناخت هویت ملی است و آن نیز عزت ملی را به همراه می‌آورد. عزت ملی از گسیختگی فرهنگی ممانعت کرده و سرانجام انسجام و قدرت ملی را فراهم می‌سازد.

در ارتباط با موارد مذکور فعالیت‌های پژوهشکده پژوهشگاه میراث فرهنگی بر بخشی از فرهنگ گسترده‌ی ایرانی حسب تکلیف تعیین شده بر آن مرکز است. عظمت این گستردگی فرهنگ و تمدن به گونه‌ای است که برای شناخت دقیق آن باید در فرهنگ گسترده‌ی کنونی منطقه نیز تأمل کرد. با نگرشی سریع بر اهداف تشکیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و در راستای تحقق آن و فراهم ساختن بستری مناسب برای ارتقای کیفی فعالیت‌های پژوهش مرتبط و قدرت بخشیدن و پررنگ ساختن حلقه‌های فرهنگی فراموش شده و احیای هنرهای آریای، هنرهای باستان و بوم و همچنین در راستای انجام ششمین وظیفه برشمرده برای پژوهشگاه، گام مصمم این است که به انجام تحقیقات به‌عمل آمده در هر یک از پژوهشکده‌ها به‌ویژه آثاری که حاصل همکاری مشترک پژوهشگاه و مؤسسات تحقیقاتی و آموزشی هم‌طراز بین‌المللی است، به صورت ممکن به نشر درآید که ماحصل این فرایقه‌ای است برای کاربردی کردن دانش به منظور رفع نیاز جامعه و تحقق اهداف برنامه راهبردی پژوهشگاه در راستای سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران.

از سوی دیگر ادعای می‌گیریم پژوهش‌عامل و مبنای پیشرفت و توسعه مستمر و پایدار در جامعه امروزی و به بیان ساده اصل حکم بر جوامع قرن بیستم و یکم است؛ لذا برای ایجاد برآیند حاصل از نتایج و تحلیل یافته‌های مرتبط با این تدوین و انتشار یافته‌ها و دانش مرتبط با آن و مستندات مربوطه می‌تواند عامل مؤثری برای شناخت وضعیت حاضر و آبرازی برای بهینه ساختن برنامه‌های دست انجام و نیز راهنمایی برای نسل آینده در راستای شناسایی و معرفی و هویت بخشی ایران باشد.

به علت گستردگی حوزه فرهنگ و تعدد عوامل اثرگذار بر آن حرکت در جهت معرفی و شناسایی فرهنگ ملی و میراث مرتبط با آن می‌تواند اولین گام باشد. لذا پژوهشگاه بر آن است با همکاری پژوهشگران و اساتید این رسالت را به انجام رساند و امید دارد با حرکت در این مسیر دست‌همیاری و همراهی شما را در دست گرفته تا بتواند گام مؤثری در این راستا بردارد.

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

www.ketab.ir